

Vänstern i Vadstena

FÖR RÄTTVISA OCH SOLIDARITET | NOVEMBER/DECEMBER 2021

Klimatet kan inte vänta!

Vi kan och måste öka takten på
klimatomställningen.

Nu skärper vi miljö- och klimatpolitiken!

Möt Jens Holm & Elin Segerlind,
Vänsterpartiets klimat- och miljö-
politiska talespersoner

Sid 3

Upp till kamp!

Klimatrörelserna höjer rösten

Sid 4-5

Tillsammans fixar vi det

Allt det vi **vill** göra kan vi
göra. Men bara tillsam-
mans. Klimatomställningen
kräver att våra politiker
fattar beslut som är bra
för klimatet, oss själva och
framtida generationer.

Vi kan gynna det som
bygger upp och skapar
ett samhälle för alla: ett
Sverige med arbetstidsför-
kortning, ett Sverige som
satsar på en klimatsmart
industri, ett Sverige där
välfärden och omsorgen
om varandra går före kort-
siktiga vinstintressen.

Genom de stegen var och
en kan ta bidrar vi alla. Men
det är först när samhället
storsatsar på klimatom-
ställningen med massiva
investeringar som vi når
hela vägen fram.

Vi vill flytta godstranspor-
terna från väg till järnväg
och vatten. Klimatinves-
tera för framtiden och
ställa om industrin till
sammällsnyttig och grön
produktion. Lagstifta bort
det som förstör klimatet
och skipa klimatskadliga
subventioner.

Låt oss klimatsäkra våra
städer genom att renovera
miljonprogrammet, bygga
tiotusentals nya klimat-
smarta hyresrätter och
skapa städer där människor
får ta plats. Städer med ut-
byggd kollektivtrafik som
gör att bilen kan lämnas
hemma och bara användas
när den behövs.

Ingen tid att vänta. Låt oss
kavla upp ärmarna och fixa
det här.

FOTO: LEO AHMED

Grön omställning

Framtiden kan inte
överlåtas till marknads-
krafternas godtycke och
vinstmaximering. Ska
vi minska storbolagens
makt krävs det klimat-
investeringar för framtiden
och regleringar som
lagstiftar bort det som
förstör klimatet.

SID 3

Vårt ansvar

Idag inser fler och fler
att marknaden inte löser
klimatkrisen. Det som
behövs är politiska beslut.
Alternativen till fossil
energi är idag fullt utveck-
lade och till och med
billigare än kol och olja. Det
är vårt ansvar att genom-
föra omställningen.

SID 3

Demokratin måste alltid försvaras

I Vadstena har under man-
datperioden setts exempel
på hur beslut och informa-
tion begränsas till en snäv
krets inom kommunledning-
en

SID 7

FRÅGA 4

Vilken är den viktigaste klimatfrågan tycker du?

– **Klimatkrisen** kräver klimaträttvisa och ekonomiska systemförändringar. Det globala nord måste ta ansvar för den kolonialism och exploatering vi orsakat de människor och områden som nu är mest påverkade av klimatförändringarna.

Maria Mattis Nilsson, Fridays for Future

– **På lokal nivå** är det samhällsbyggnad och infrastrukturella lösningar. Vi måste komma bort från bilberoendet, det ska byggas bort och kombineras med kraftigt utökad och förbättrad kollektivtrafik som är gratis.

Linda Sjögren, Vänsterpartiet

– **Hur vi får ner** co2-utsläppen är centralt. Det gäller att hitta hur vi kan ta de stora kliven. Några industrier har gått i bräschen och sett de framtida behoven, men fler företag behöver ställa om nu.

Per-Olof Sandberg Flygare, Scania

– **För att klara** klimatkrisen behöver vi även ha fungerande ekosystem med en stark biologisk mångfald, med hållbart skogsbruk, jordbruk och levande hav. Vi behöver i alla beslut värdera naturen högre.

Elin Segerlind, Vänsterpartiet

LEDARE

Vänsterpartiet – ett parti för framtiden

Foto: Jonathan Ford/Unsplash

Vänsterpartiet är ett socialistiskt parti på feministisk och ekologisk grund. Med rötter i 1900-talets arbetarrörelse är sociala- och demokratifrågor hörnstenar i vår politik. Även klimat- och miljöfrågor har klivit fram som vår tids viktigaste politiska frågor. Sen vet alla att vårt parti står för antirasism, religionsfrihet och HBTQ-personers rättigheter.

● Lokalt fokuserar vi på äldreomsorgen och andra sociala frågor. Miljö- och kulturfrågorna är även de prioriterade. En annan fråga som har seglat upp under de senaste åren är urholkningen av den kommunala demokratin.

Det är i kommunalpolitiken vi syns. Med två mandat i Kommunfullmäktige har vi kunnat utträta en hel del under en lång tid. Men vi anser också att ett parti som framförallt vill företräda arbetares och vanliga löntagares intressen måste ha rötterna placerade i de svenska folkrörelserna. Vi lyssnar till kraven från fackföreningar, hyresgäster, pensionärs-, idrotts- och kulturföreningar och andra organisationer som företräder folkliga intressen.

Här i Vadstena har vår partiförening ambitionen att skapa arbetsgrupper som arbetar med olika politiskt prioriterade frågor för att skaffa kunskap, skapa och driva politik.

Arbetarklassen och det arbetande folket har aldrig vunnit några riktigt stora politiska segrar utan omfattande och breda folkliga rörelser.

Det räcker inte med parlament och politiska partier. Det måste också finnas folkliga, självständiga och progressiva rörelser om vi skall nå verklig framgång med att förändra samhället till det bättre.

Det är så vi vill möta framtiden!

” Det är i kommunalpolitiken vi syns. Med två mandat i Kommunfullmäktige har vi kunnat utträta en hel del under en lång tid.”

Ingvar Frid
ordförande
Vänsterpartiet
Vadstena

100 miljarder

Vi vill ha en grön statlig investeringsbank med minst 100 miljarder i kapital. Banken ska låna ut pengar för klimatinvesteringar till mycket låg ränta så att näringsliv och offentlig sektor snabbt och effektivt kan ställa om sina verksamheter.

Klimatet kan inte vänta!

Nu skärper vi miljö- och klimatpolitiken!

I FN:s klimatpanels nya rapport var slutsatsen tydlig – det går för långsamt. ”Slutsatsen blir att vi måste öka omställningstakten”, säger Jens Holm, Vänsterpartiets klimatpolitiska talesperson, och Elin Segerlind, miljöpolitisk talesperson.

– **Det görs för lite** och slutsatsen från FN:s senaste klimatrappport är att vi måste öka omställningstakten, menar Elin Segerlind.

I sina nya klimatmotioner ställer Vänsterpartiet krav på både hållbar och socialt rättvis omställning. Jens Holm menar att en rättvis omställning i praktiken betyder att de som påverkar klimatet mest också måste ta det största ansvaret i klimatomställningen.

– Vi vet att den rikaste tiondelen i världen står för nästan hälften av världens utsläpp och även i Sverige står den rikaste tiondelen för oproportionerligt stora utsläpp. Därför formulerar vi förslag som bygger på att de rikaste måste gå före och minska mest, säger Jens Holm.

Elin Segerlind

”Vi vill skapa förändring med start i dag. Våra motioner har som mål att pressa på Sverige och ta större kliv i omställningen redan idag.

Vänsterpartiet ställer nu hårda klimatkrav i sina tre nya klimatmotioner. Vad är det gemensamma temat i dessa?

– Det är kraftfulla åtgärder nu direkt, säger Elin Segerlind. Vi har också med åtgärder i dem som också är framåtsyftande men vi vill skapa förändring med

start i dag. De här motionerna har som mål att pressa på Sverige och ta större kliv i omställningen redan idag.

Som svar på FN-rapporten i augusti om klimatkrisen skärper nu Vänsterpartiet sina klimatmål. Till exempel flyttas Vänsterpartiets nollutsläppsmål av skadliga växthusgaser fram från 2040 till 2035. Idag har Sverige målet att nå nollutsläpp år 2045.

Vänsterpartiets skuggbudget består av ett batteri av miljö- och klimatreformer. Vilka reformer kan lyftas fram som extra viktiga?

– Alla dessa frågor hänger egentligen ihop, det är ett samhälle som är riggat kring kortsiktig vinst för ett fåtal, säger Jens Holm.

När det kommer till miljöpolitiken lyfter Elin Segerlind skogen som extra viktig. Hon varnar för att vi lätt glömmer bort dimensionen biologisk mångfald och artkrisen som en del av klimatkrisen:

– Vi ska bruka våra skogar och vi ska bruka dem hållbart. Samtidigt behöver vi skydda våra skogar för att behålla en bra kolsänka och ge en bra livsmiljö för våra arter, säger Elin Segerlind. Målet är att skydda den lilla andel gammelskog som finns kvar och främja kalhyggesfritt skogsbruk.

I klimatpolitiken är målet tydligt, minska storbolagens grepp över planeten och öka den demokratiska styrningen. Enligt Jens Holm krävs det två saker

”Alla dessa frågor hänger ihop – det är ett samhälle som är riggat kring kortsiktig vinst”

Jens Holm, klimatpolitisk talesperson för Vänsterpartiet

Jens Holm

”Det krävs två saker för att minska storbolagens makt: Klimatinvesteringar för framtiden och regleringar som lagstiftar bort det som förstör och hotar klimatet.

för att göra det: klimatinvesteringar för framtiden och regleringar som lagstiftar bort det som förstör och hotar klimatet:

– När vi säger reglera så vill vi som ett exempel förbjuda nybilsförsäljningen av diesel och bensinbilar senast 2025 och vi vill ha en ”Lex Preem” där nya företags utsläpp som etableras ska provas utifrån klimatmålen, säger Jens Holm.

Det andra som behövs är kraftfulla investeringar:

– Det är dags att investera i kollektivtrafik och järnväg och bygga om våra städer kring människors behov med stora grönområden. Vi vill även ha en grön statlig investeringsbank på 100 miljarder kronor som kan ge förmånliga lån till både det offentliga och privata att kunna göra gröna investeringar, säger Jens Holm.

Text: Peter Hang
Foto: Leo Ahmed

KRÖNIKA

Idén kom från Kalifornien

Det såg ut att gå åt skogen. Året var 1991 och det var val. Inte bara skulle Sverige frivilligt välja Carl Bildt till sin ledare, allt som var vänster ansågs ute och fruktansvärt gammalt. Vänstern slog inte bara huvudet mot en kompakt vägg av liberalism – vi mötte noll förståelse för att vi vågade nämna klimathotet (som då kallades ”växthuseffekten”).

Trots att FN sedan 1987 hade utmålade detta som en fråga om liv och död fanns inga riktiga alternativ och en otroligt stark oljeindustri. Därför hände ingenting och de flesta sa ”jaja”, nu pratar vi om att skatterna är för höga. I bästa fall hade liberalerna en tung idé om hur vi skulle rädda klimatet, nämligen att marknaden skulle lösa frågan. Idén kom från Kalifornien.

Jag vet, allt detta låter som ett skämt, men 2021 – vad har egentligen hänt? Klimatet är nu ännu mer akut hotat, men alla rullar på som vanligt. Jo, någonting har hänt. För det första vet i stort sett alla idag att klimatet är en ödesfråga. Vi behöver inte upplysa folk om hotet – vad de väntar på är politisk action. För det andra är alternativet till fossil energi idag fullt utvecklade, och till och med billigare än kol och olja. För det tredje hämtar vi inte vårt samhälles centrala idéer från marknadsliberala filosofer i Kalifornien, bland annat för att Kaliforniens alla skogar snart brunnit ner.

Det är vårt ansvar att genomföra omställningen, att inte bara prata, utan göra. De andra har haft 30 år på sig.

Aron Etzler
partisekreterare
Vänsterpartiet

Upp till kamp mot kollapsen!

Dags för en vuxenstrejk mot den globala uppvärmningen? Eller grön revolt i byarna? Vi har talat med några av de rörelser som driver på.

Texter: Per Längby

- Sätt större tryck!

Så vad bör göras?

– Ett svar är att vi måste sätta ett oerhört starkt tryck på beslutsfattarna, säger Samuel Jarrick på Extinction Rebellion.

● – Utsläppen av koldioxid har fortsatt att öka. Allt fler ser en förestående klimatkollaps i närtid. Men få är beredda att ändra livsstil, och politiken ger sken av att det finns förhandlingsutrymme.

– På senare tid har den berättelsen kommit lite i gungning, medger Jarrick.

Samuel Jarrick, Extinction Rebellion

Samtidigt ersätts inte idén om ständig tillväxt av mindre populära åtgärder trots att det är så bråttom.

Medborgarråd

Extinction Rebellion förordar bland annat en praktiserande demokrati med medborgarråd. Med utgångspunkt från vetenskapen kan dessa lägga förslag på åtgärder som man enats om. Inför och under aktioner tar man gemensamma beslut, grupp för grupp, tills alla är eniga om vägen framåt.

– Personligen är jag för breda koalitioner där även arbetsplatser blir indragna i arbetet, säger Samuel Jarrick. Hittills har facken varit alltför sen på bollen. Varför inte en vuxenstrejk, som Fridays for Future föreslår?

Strejkvapnet

Genom historien har strejkvapnet använts för att få större andel av en växande kaka. I klimatkrisens spår känns det som att kakan snarare krymper.

– De som konsumerar mest måste förstås minska mest. Det är också de som gör de största klimatavtrycken. För oss andra handlar det om vilket samhälle vi vill ha; om staden, fritiden och att frigöra utrymmen.

– Hellre det, säger Samuel Jarrick, än att naturen själv fixar katastrofen medan vi passivt tittar på.

- Stoppa utvinning av fossiler!

Kommuner vägrar vindkraft och det letas efter olja i Arktis. För Ellie Cijvat i Jordens vänner är det upp-och-ned-vända världen.

● – Det finns inget viktigare än att stoppa uttaget av fossila bränslen, säger Ellie. Hon tycker sig se små tecken på en omsvängning i klimatdebatten.

– Allt fler länder sätter upp klimatmål, även om de ännu inte är tillräckligt skarpa. Det gäller även den svenska energiöverenskommelsen.

Snabbare

Enligt denna ska Sverige inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser 2045.

– Det är för sent. Vi måste minska förbränningen mycket snabbare även om det är en jättestämning för välfärden, hävdar hon.

En av många åtgärder är att minska energiåtgången. Andra länder och städer visar vägen medan svenska kommuner bromsar.

Gröna tak

– I Frankrike kräver staten att alla nya tak ska förses med grönska eller sol-

Ellie Cijvat, Jordens vänner

celler. I städer som Paris och i mitt hemland Nederländerna satsar man på cykelleder och trädplanteringar med otroliga resultat, berättar Ellie Cijvat.

Den svenska kommunens ställning är stark, och kan bromsa nödvändiga klimatsatsningar. Vår egen bekvämlighet hindrar förändrat beteende. Därför behövs det både morot och piska, menar Cijvat.

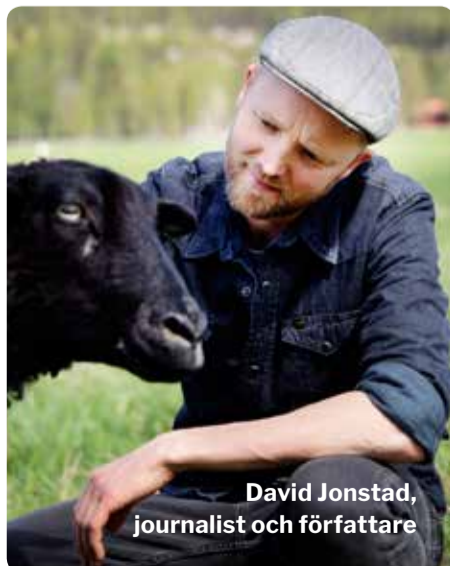
– Vi måste både minska bilåkandet och underlätta för kollektivt resande. Allt fler ser det. I dag har hemester kanske blivit ett alternativ till att flyga till Thailand?

- Bygg ett robust samhälle!

En ny grön våg?

Under hotet av en annalkande klimatkollaps väljer allt fler att bosätta sig i små byar på landet. En av dem är David Jonstad, journalist, författare och månskensbonde i Stora Skedvi i Dalarna.

I höst kommer han ut med boken *Meningen med landet* – Min väg till ett jordat liv.

David Jonstad, journalist och författare

Vilken enskild fråga är mest akut?

● – Resiliens. Vi behöver bygga ett robust samhälle som inte faller omkull när det blåser upp till storm. Klimatförändringarna är inte längre ett hot, de är ett faktum som kommer innebära mer och värre extremväder. Främja exempelvis ett mer småskaligt, diversifierat och lokalt förankrat jordbruk som kan öka självförsörjningsgraden. Det kommer vara betydligt mer värdefullt än laddstolpar.

Hur klarar vi en omställning på lång sikt?

– En omställning till ett samhälle där vi kan leva goda liv inom planetens gränser, vilket innebär ett samhälle som inte är

beroende av massiv användning av energi och andra resurser. På sikt går det inte att förhandla om detta, vi kommer att behöva anpassa oss, men ju tidigare vi påbörjar omställningen desto lättare går det.

Vilka är de största hindren för en klimatomställning?

– Att vi är så fast i framgångssagan – berättelsen om hur vår industriella civilisation befinner sig på en evigt uppåtgående kurva. Först när vi inser att jakten på ständig tillväxt både får oss själva och planeten att må dåligt är det möjligt att genomföra omställningen till ett verkligt hållbart samhälle.

Omställning kräver tryck underifrån

Genom stormar, översvämningar och skogsbränder blir klimatkrisen synlig. – Men kapitalet är blint. Om vi vill ha en förändring så måste vi sätta makt bakom orden, nu som alltid.

FOTO: ANNA BOKSTRÖM

● Det säger Lars Henriksson, Volvoarbetare och klimataktivist. Jobbet och miljöintresset har gått hand i hand sedan 70-talet. Han har aldrig trott att kapitalägarna godvilligt skulle vara beredda att ge upp något av sitt.

– För aktieägaren går alltid omsättningen i företaget före all annan hänsyn. Om vi inte hade mobiliserat mot kapitalet hade vi inte haft åtta timmars arbetsdag, allmän rösträtt eller fackliga organisationer.

Strejk för klimatet

Skulle man kunna gå i strejk för att rädda klimatet?

– Frågar man facket så säger det att "sånt sysslar vi inte med". I stället förlitar man sig på olika tekniklösningar.

Men vi kan utmana facket! säger Henriksson.

Det är bara massmobilisering mot kapitalet som kan rädda klimatet, anser Lars Henriksson.

Främst måste dock motståndet växa fram underifrån, hävdar han.

– Vi har abdikerat från att kontrollera produktionen och att skapa det goda arbetet.

Fabriken är som en maskin som kan skapa såväl nyttigheter som skräp; mänskliga värden för alla före profit till ett fåtal; järnvägsvagnar i stället för bilar; klimatsmarta produkter hellre än subventioner till bilindustrin.

Gemensamma insatser

– Varje litet steg vi tar har betydelse och stärker vårt kollektiva självmedvetande,

på den egna arbetsplatsen och i politiken, säger Lars Henriksson. Det kan vi göra i vissheten att det samhälle vi lever i är frukten av gemensamma insatser som borde gynna det stora flertalet, men så ser det inte ut i dag.

– En överväldigande opinion ser klimathotet. Nu måste denna ta steget fullt ut och ta kamp mot klimatets värste fiende, det ansiktslösa kapitalet och dess försvarare, menar Lars Henriksson.

Lägg ansvaret där det hör hemma!

Ska den ensamstående mamman skämmas för att hon inte köper den dyrare, ekologiska biffen? Nej, lägg ansvaret högre upp!

● Det menar Misse Wester, psykolog och professor vid avdelningen för risk och säkerhet vid Lunds tekniska högskola, LTH.

– Biffen-bostaden-bilen har blivit ett mantra. Egentligen borde vi studera företagsledarna med samma entusiasm. Hur tänker de?

Enligt det Nobelprisbelönade begreppet "nudging" går det att manipulera den enskilde medborgaren att göra rätt val. Kanske är det viktigare att förstå varför man väljer att flyga, trots att resan bidrar till att förstöra klimatet?

Räkna baklänges! säger Misse Wester. Vem står för de största utsläppen?

Fridays for Future vid stadshuset i Malmö

FOTO: ANNA BOKSTRÖM

Inrotad vana

– Vi vet ju att det tar lång tid att ändra en inrotad vana, säger Misse Wester.

Och ovanor kan man ju alltid moralisera över. Till vilken nytta?

– Det känns förmodligen lite väl avlägset att din källare dränks i vatten om tjugo år på grund av vardagsbeslut som du tar i dag, tror Wester. Kanske är det någon annan som måste ta de beslut som krävs för att detta inte ska hända?

I stället förväntas enskilda konsumenter ta det fulla ansvaret för klimatomställningen genom att var för sig skaffa elbil, montera solpaneler och tugga vegetariskt.

Hela fordonsflottan

– Men vi vet från beräkningar i USA att om alla hushåll ställer om skulle det minska klimatutsläppen med endast sju procent. Jämför det med att en VD vågar ersätta hela koncernens fordonsflotta med elbilar! framhåller Misse Wester.

Hon anser att samhället viker sig för marknaden, som om vore den oberörbar.

– Men det är bara att räkna baklänges. Var sker de största utsläppen?

KRÖNIKA

Människa hela livet.

Om vi blir äldre, som de flesta av oss blir, då vill vi fortsätta att leva livet. Vi vill kunna odla våra intressen, ha ett socialt nätverk och vara självbestämmande. Utifrån det ska vården och omsorgen formas. Vi är inte kunder där den med mest pengar ska kunna köpa sig ett bättre liv. Vi är invånare i ett samhälle som vi har varit och är med och bygger och formar. Efter olika förutsättningar.

Pandemin har med dödliga konsekvenser visat att Sverige behöver skapa en långt mer starkare och bättre äldreomsorg och vård för äldre. Till och med högern blev tyst för att sedan plötsligt börja ropa på samhällets insatser och styrning. Nu har regeringen avsatt medel och det är viktigt att bevaka att pengarna används till det som de är avsedda för.

Vadstenas befolkning prognostiseras, jämte en handfull av Sveriges kommuner, få den högsta andelen äldre invånare i Sverige. Alltså måste vi rusta! På vård, omsorg och inte minst på förebyggande insatser med öppna verksamheter och olika boendeformer. Vadstena behöver människor i arbetsför ålder som kan arbeta i dessa sektorer. Vadstena kommun måste bli en attraktiv arbetsgivare och kommunen bör kunna bli en förebild inom äldreomsorgen med tanke på att många personer som är äldre bor här.

Inga vinster i välfärden

Skattemedel ska gå till invånarna och inget annat. Samhället ska styra vad som behövs med god insyn i verksamheterna. I Vadstena är merparten av verksamheterna inom vård, omsorg och skola i kommunal regi. Det är bra.

Personalen är viktigast

Personalen är grunden för en bra, värdig och trygg äldreomsorg. Det förutsätter att personalen är väl utbildade och är tillräckligt många för uppdraget. De ska vara delaktiga i frågor som till exempel vårdens utformning och schemaläggning.

Anita Källman,
ersättare kommunfullmäktige
Gun Möller,
ersättare kommunfullmäktige

S godkänner gräddfiler i sjukvården

Svensk sjukvård har alla förutsättningar att vara en av världens absolut bästa, men den sjukvård som byggdes upp en gång finns inte längre. När marknaden släpptes in förändrades vården. Idag har vi vårdvals-system, nätläkare, bemanningsföretag och inte minst – privata sjukförsäkringar. Det här har gjort sjukvården dyrare och sämre, men också ojämlig och orättvis.

● Mona Olsson är Vänsterpartiets ledamot i Hälso- och sjukvårdsnämnden. Mona har en lång erfarenhet av politiskt arbete och har under sina år i politiken varit med om det mesta. Hon är ändå märkbart frustrerad när hon beskriver hur vården är organiserad idag.

– Svensk sjukvård har alla förutsättningar att vara riktigt, riktigt bra men vi slarvar bort den möjligheten genom att tillåta marknadslösningar och vinstuttag.

Mona beskriver hur sjukvården ska vara behovsstyrd och bygga på allas rätt till en bra sjukvård har förändrats och idag är något helt annat.

Utan tjock plånbok får man vänta

– Det är år 2021 men som vården är organiserad skulle man, på sina håll, kunna tro att det var ett helt annat århundrade. Privata sjukförsäkringar bygger på att den som har råd får en gräddfil och ges en möjlighet att betala sig fram i vården. Alla vi andra, som inte har en tjock plånbok, får snällt vänta. Det är orättvist och så fruktansvärt förlegat. Det gör mig så arg att det ser ut så här!

Den förändring av sjukvården som Mona pekar på drevs igenom av regeringen Reinfeldt. Fram till 2007 var nuvarande system inte tillåtet i Sverige. Då slog hälso- och sjukvårdslagen fast ”att vården skall bedrivas uteslutande med offentlig finansiering och vårdavgifter”. När den meningen ströks ur lagen 2007 öppnade det för den situation som nu råder i hälso- och sjukvården. Sedan dess har antalet sjukförsäkringar ökat för varje år.

Försäkringspatienter får snabbare vård

När Dagens Nyheter förra året utgav sig för att vara potentiella försäkringskunder och ringde upp privata vårdgivare som har avtal med regionerna svarade 9 av 10 att man låter patienter med sjukförsäkring gå före. När frågan istället ställdes öppet som journalister var svaret ett helt annat, då sa vårdföretagen tvärtom; att det är de medicinska behoven som styr. Efter DN:s reportage, som blev mycket uppmärksammat, gav regeringen Vårdanalys i uppdrag att undersöka riskerna med privata sjukförsäkringar. Vårdanalys

slutsats var densamma – försäkringspatienter får snabbare vård utan att det finns medicinska behov.

Mona Olsson berättar att Vänsterpartiet i Region Östergötland flera gånger tagit upp frågan och lagt fram förslag för att stoppa den gräddfil som privata sjukförsäkringar utgör men att responsen från övriga partier uteblev.

Alla våra förslag viftas bort

– Man skulle ju kunna tro att åtminstone Socialdemokraterna skulle kroka arm med oss i den här frågan. De säger ju varenda valrörelse det vi också säger – att gräddfilerna ska bort. Problemet är att de säger en sak och sedan gör en annan. Alla förslag vi har lagt i regionen har viftats bort eller blockerats. Jag kan inte tolka det på annat sätt än att Socialdemokraterna accepterar gräddfiler i sjukvården.

– Att den sjuke får vänta medan den som har råd får gå före strider helt mot tanken om hur välfärden ska fungera. Vi måste återupprätta en sjukvård som fungerar för alla. Det får vara slut med de här högerexperimenten nu, avslutar Mona. ■

Svensk sjukvård har alla förutsättningar att vara riktigt, riktigt bra men vi slarvar bort den möjligheten genom att tillåta marknadslösningar och vinstuttag säger Mona Olsson, Vänsterpartiets ledamot i Hälso- och sjukvårdsnämnden.

Foto: Jenny Ståhl

Lättare att göra rätt

Det ska alltid vara billigare att ta det klimatvänliga alternativet, exempelvis att ta tåget istället för att flyga. Vänsterpartiet vill införa en träffsäker vägsplitageavgift för tunga

lastbilar och progressiv flygskatt. Inkomsterna från dessa skatter ska gå till investeringar för billigare och bättre miljövänliga resor och transporter.

Demokrati är folkmakt

Demokratin måste alltid försvaras och utvecklas. Det gäller generellt. Utan aktivt arbete för demokratin trycks den tillbaka av krafter som upplever folkmakt – alltså demokrati – som ett hinder och ett hot mot sina intressen.

● Rätten till insyn, inflytande och delaktighet är grundpelare i vår demokratiuppfattning. För att det skall vara möjligt följer rätten att uttrycka sina åsikter – alltså yttrandefrihet, tryckfrihet religionsfrihet med mera.

I vårt samhälle har invånarna idag i förhållande till omvärlden relativt stora möjligheter i den vägen. Men märk väl relativt. Begränsningar finns. Beslut i bolagsstyrelser, också i kommunala och statliga, sker ofta med sekretess i slutna styrelserum. Makten över ekonomin är begränsad till ett fåtal.

Den parlamentariska apparaten är viktig men utgör inte ensam demokratin. En levande demokrati förutsätter aktiva människor som tillsammans verkar för sina intressen. Utan folkrörelser och arbetarrörelse hade de demokratiska rättigheterna i Sverige fått stå tillbaka.

Tänk på kampen för allmän och lika rösträtt, kampen för yttrande- och tryckfrihet, kampen för strejkrätt som nu återigen har naggats i kanten, kampen för religionsfrihet (Läsarrörelsen!) och den pågående kampen för HBTQ-personers lika rättigheter!

Tänk också på hur det ser ut på den andra sidan. Kapitalstarka intressen med stora resurser som bedriver intensiv – utomparlamentarisk – lobbyverksamhet. Reaktionära tankesmedjor som bedriver satsa-på-dig-själ-propaganda.

Av detta följer att kampen för demokrati är mellan grupper med olika intressen.

I Vadstena har under mandatperioden setts exempel på hur beslut och informa-

tion begränsats till en snäv krets inom kommunledningen. Det som påstås vara kommunens ställningstagande har flera gånger presenterats i lokalpressen innan beslut har fattats.

Ett exempel är när kommunledningen gick ut i pressen och förordade bygget av ett industriellt storkök utan att frågan ens varit uppe i Kommunstyrelsen. Ett annat exempel är när man för drygt ett år sedan dagen innan Kommunstyrelsen skulle ta upp ärendet förklarade att ishallen skulle stängas för gott. I båda fallen blev utslaget ett annat tack vare en kraftig opinion.

De här ovan nämnda exemplen på försök till toppstyrning är tendenser som

Vänsterpartiet i Vadstena vill motverka. Vänsterpartiet vill öka, inte minska, invånarnas och de valda representanternas insyn och inflytande.

I linje med detta vill vi att Allmänhetens frågestund återinförs i Kommunfullmäktige, att invånarna återfår rätten att ställa medborgarförslag som behandlas i demokratisk ordning, och att nämndernas sammanträden åter öppnas för åhörare.

Enbart med starka kontaktytor mellan förtroendevalda och invånare och med starka folkliga rörelser som uttrycker sig i aktiva opinioner kan demokratin bevaras och utvecklas.

Dag Källman, gruppleddare Vänsterpartiet Vadstena

Otto Svensson var med och bildade Ung Vänster för dryga två år sedan och blev i år invald i Vänsterpartiets föreningsstyrelse här i Vadstena.

Vilka politiska frågor brinner du för?

– Skolan behöver förbättras. Privata skolor har varit destruktiva och medfört segregation och sämre skolresultat. Skolan bör förstatligas för att ge alla elever samma möjligheter till god utbildning. Rätten till utbildning ska inte vara en klassfråga.

– Samma sak är det med sjukvården. Alla ska ha samma möjlighet till vård. Marknadskrafterna ska inte styra.

– Kampen för feminism och hbtq-personers rättigheter ligger mig varmt om hjärtat

Du planerar att plugga vidare så småningom. Kommer du att fortsätta vara politiskt aktiv då?

– Ja absolut och många ungdomar har politiska åsikter och jag önskar att fler engagerar sig. Det är viktigt att ta steget till aktivitet. Det är ju bara så vi kan förändra samhället till bättre.

Varför är industrin en prioriterad klimatfråga?

Partiledaren Nooshi Dagostars turné i Sveriges bruksorter är i full gång. Men varför är fossilfritt stål och vätgasanläggningar en viktig del av Vänsterpartiets klimatpolitik? Sandro Scocco, partiets nya chefsekonom har svaret.

Sandro, varför fokus på industrin, varför är det en prioriterad klimatfråga?

– För att klimatomställningen måste gå snabbare. Det är inte det enda fokuset men det är en prioriterad fråga eftersom industrin, tillsammans med transportsektorn, är Sveriges största utsläppare. Stålintustrin står på egen hand för ungefär en tiondel av Sveriges koldioxidutsläpp. Kan vi genomföra en grön omställning i industrisektorn har vi gjort en fantastisk klimatinsats. Trots att en sådan omställning är ett enormt projekt är den nödvändig om vi ska klara

oss kvar här på planeten. Dessutom kan den skapa fler och bättre jobb där de behövs som mest och högre livskvalitet. Men det kräver att staten och vi medborgare investerar, marknaden kommer inte lösa det.

Vad behövs för att nå dit?

– Vi behöver göra det möjligt för industrin att fungera utan fossila bränslen. Då måste vi investera rejält i grön el, både i vår förmåga att producera den men också i hur den ska lagras och sedan fördelas i landet. Vi har möjlighet att producera enorma mängder klimatvänlig el här i landet, genom vattenkraft, vindkraft och restprodukter från skogen. Men både produktion, lagring och elnät

måste byggas ut inför framtiden. Det kommer att behövas speciellt när vi går över till eldrivna bilar. Även om järnväg och kollektivtrafik byggs ut ordentligt så kommer vi att behöva ha kvar en del biltrafik. Det är en övergång som måste göras med stor hänsyn till vilka som har lätt respektive svårt att ställa om, men den måste göras.

”Kan vi genomföra en grön omställning i industrisektorn har vi gjort en fantastisk klimatinsats.”

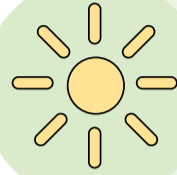
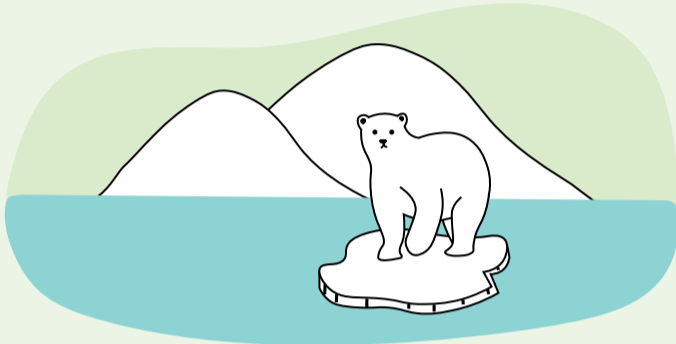
Vänsterpolitik för klimatet

Det är nu vi kan bygga vår framtid!

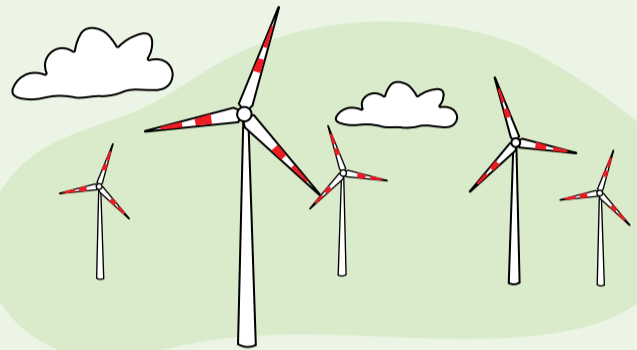
NOLL skadliga investeringar

Alla investerade och spenderade kronor och resurser måste användas rätt – stopp till alla skadliga subventioner och driftsstöd. Våra gemensamma pengar som pensionsfonder, kommunernas och statens resurser ska användas för och investeras i hållbar utveckling.

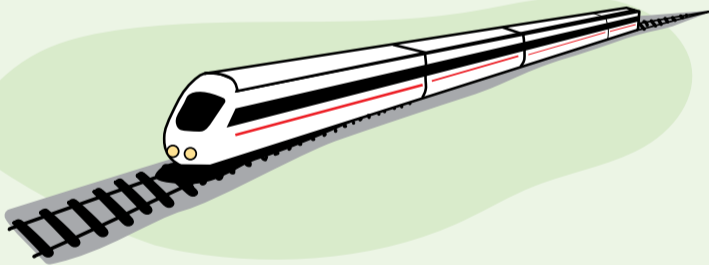
Stoppdatum för fossilberoendet

Kol, olja och fossilgas måste ersättas med förnybar energi senast 2030. Det kräver massiva investeringar av staten. Fossila drivmedel måste ersättas av bland annat eldrift och biogas inom transportsektorn senast 2035.

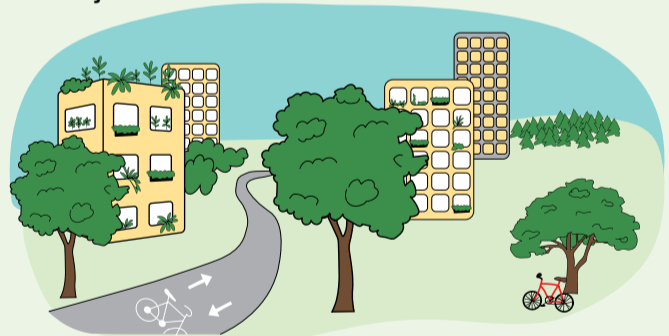
280 miljarder till nya järnvägar

Du ska kunna bo i hela Sverige, gods-transporter ska flyttas från väg till järnväg. Vi vill se en kraftigt utbyggd järnvägstrafik i hela Sverige. Bygg hela Norrbotten-banan, lägg dubbelspår mellan Gävle och Härnösand, bygg höghastighetsbanor mellan Stockholm, Göteborg och Malmö. Pengarna finns och klimatnödläget gör att vi inte kan vänta.

Bygg hållbara och klimatsmarta städer

Över hela landet måste bostäder renoveras och energieffektiviseras, tiotusentals nya hyresrätter till rimliga hyror byggas och fungerande kollektivtrafik som kan ersätta massbilismen i städerna utvecklas. Det ställer om våra städer och skapar gröna jobb.

100 miljarder i en grön investeringsbank

Industrin måste ställa om. Sverige ska producera samhällsnyttiga varor med riktigt låga eller inga utsläpp som kan exporteras. Framtiden kan inte överlåtas till marknadskrafternas godtycke och vinstmaximering – framtiden kräver en aktiv statlig industripolitik med en investeringsbank som gör det möjligt med en grön omställning.

Omfördela ekonomin: arbetstidsförkortning

Istället för vinstmaximering: en generell förkortad arbetsvecka som gör att vi har tid för liv och umgänge. Istället för allt mer växande privata förmögenheter: satsar på välfärden och offentlig konsumtion som skolor, äldreomsorg, kultur och vården.

